

عنوان مقاله:

منظر پسااستعماری ارزیابی عوامل موثر بر الگوی منظر کسب و کار بومی مراکش؛ مطالعه نمونه: میدان جماع الفناء

محل انتشار:

فصلنامه هنر و تمدن شرق، دوره 5، شماره 15 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

سمانه رحمدل - کارشناس ارشد معماری منظر، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

منظر کسب و کار بومی مراکش شامل عرصه ای از منظر است که بیشترین نمود فعالیت های اجتماعی روزمره مردم این سرزمین را در خود دارد. منظر کسب و کار به دلیل همین روزمرگی، بیشترین نزدیکی را به فرهنگ بومی دارا بوده و در عین حال تابع متغیرهای گوناگونی است که موجب تمایز این منظر در مقیاس درون فرهنگی می شود. این نوشتار با هدف شناخت بخشی از فرهنگ بومی سرزمین مراکش، در جستجوی مهمترین عوامل تاثیرگذار در شکل گیری الگوی کنونی منظر کسب و کار بومی مراکش است. این فرایند در دو بخش مشاهدات میدانی و مطالعات کتابخانه ای صورت گرفته است. مرحله نخست به کشف مسیله و مرحله دوم به حل آن اختصاص دارد. در بخش میدانی با بررسی مدینه های مراکش به عنوان مکان بروز منظر کسب و کار بومی، دو میدان الهدیم مکناس و جماع الفناء مراکش به عنوان دو نمونه شاخص کانونی این منظر انتخاب شده است. با مقایسه این دو، فرضیه تاثیر گردشگری به عنوان یک متغیر اصلی در الگوی منظر کسب و کار مدینه مطرح می شود. در این بخش وضع منظر میدان جماع الفناء به عنوان شاهد فرض معرفی می شود. این فرضیه در بخش دوم به چالش کشیده می شود. در بخش مطالعات کتابخانه ای، با رویکرد بررسی تاریخی شکل گیری منظر کسب و کار جماع الفناء، دو دوره گذار تاریخی شناسایی شده که دوره نخست به حفاظت کالبدی منظر میدان و دوره دوم به حفاظت فرهنگ شفاهی (مشخصا کسب و کار بومی و تاریخی میدان) منجر شده است. در هر دو دوران نقش عوامل خارجی بسیار شاخص است. در نهایت با رد نسبی فرضیه، ثابت می شود که دوام منظرین میدان هرچند به عوامل بیگانه وابسته بوده؛ اما این بیگانه، نه گردشگر بلکه مقیم مراکش بوده است. به عنوان نتیجه، مقاله این نظریه را مطرح می کند که منظر کسب و کار میدان جماع الفناء، نه منظر گردشگری بلکه منظری با ظاهر پسااستعماری، اما عمیقا استعمارزده است؛ زیرا خودآگاهی بومی در به وجود آمدن آن نقش چندانی نداشته است.

کلمات کلیدی:

منظر کسب و کار بومی، میراث شفاهی، منظر پسااستعماری، میدان جماع الفناء، میدان الهدیم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/851674>

